

Nr 42.

Av herr **Ahlkvist**, om årlig pension åt förre vägarbetaren **K. M. Larsson**.

Jämlikt Kungl. Maj:ts kungörelse den 22 juni 1944 (nr 502) med föreskrifter angående pensionering av vissa f. d. arbetare vid vägväsendet kan pension beviljas dels arbetare i statens tjänst, som före den 1 januari 1944 innehaft anställning hos vägdistrikt och som sedermera vunnit mera stadigvarande arbetaranställning vid vägförvaltning, dels hos vägdistrikt före ovannämnda dag anställd arbetare, som är född före den 1 januari 1884 samt kvarstått i anställning intill 1943 års utgång eller på grund av arbetsbrist permitterats av vägdistrikt under år 1943 och som sedermera ej vunnit arbetaranställning som nyss sagts. Pension må dock beviljas endast under förutsättning att arbetaren vid anställningens upphörande eller, i fråga om arbetare som permitterats av vägdistrikt, vid tiden för permitteringen under en tid av sammanlagt minst 15 år, därav minst 12 år före fyllda 60 år, innehaft anställning i statens tjänst eller hos väghållningsdistrikt eller vägdistrikt eller ock hos entreprenör vid vägunderhållet och arbetet utgjort hans huvudsakliga sysselsättning och förvärvskälla.

Härutöver har Kungl. Maj:t, sedan riksdagen i skrivelse den 7 maj 1945 (nr 219) anmält sitt beslut i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående pension till vissa f. d. arbetare vid vägväsendet jämte i ämnet väckta motioner, i skrivelse den 8 juni 1945 till statens pensionsanstalt för kännedom och efter rättelse meddelat förordnande, att pension enligt Kungl. Maj:ts kungörelse av den 22 juni 1944 (nr 502) kan utgå jämväl till sådana f. d. arbetare vid vägväsendet, som ha en sammanlagd anställningstid av minst 15 år, varav mindre än 12 år före fyllda 60 år.

Under åberopande av ovan nämnda kungörelse inlämnade förutvarande vägarbetaren hos vägförvaltningen i Malmöhus län Karl Magnus Larsson den 16 oktober 1944 till vägförvaltningen i Malmöhus län ansökan om pension. Den 13 november 1944 meddelades Larsson, att han icke kunde erhålla pension, enär han icke innehaft i andra punkten nämnda kungörelse stadgad sammanlagd anställningstid av minst 15 år. Sedermera gjordes genom Svenska väg- och vattenbyggnadsarbetareförbundet den 7 februari 1945 framställning till Kungl. Maj:t med begäran att pension måtte beviljas Larsson, vilken framställning dock icke föranledde någon Kungl. Maj:ts åtgärd.

Av bifogade åldersbetyg framgår, att Larsson är född den 1 september 1877 och således 68 år gammal. Han har, som framgår av bifogade uppgifter, varit anställd vid vägväsendet under tiden 18 april 1932—15 oktober 1944 med en sammanlagd anställningstid av 12 år 8 månader 27 dagar och därvid gjort sig förtjänt av gott vitsord.

Även om Larsson icke innehåft i gällande pensionsbestämmelser stadgade sammanlagda anställningstid av minst 15 år, bör detta icke få vara avgörande för att icke tillerkänna honom pension eller understöd. Beaktas bör att han under avsevärd tid varit sysselsatt inom vägväsendet men numera icke på detta arbetsområde kan erhålla sin försörjning. Trots Larssons höga ålder torde han sannolikt, därest vägväsendet efter den 1 januari 1944 handhåfts av vägdistriktet, kunnat ännu några år få fortsätta att arbeta med i varje fall förekommande lättare arbeten. I många fall tilläto vägdistrikten att en arbetare, som på grund av hög ålder eller av annan orsak hade nedsatt arbetsförmåga, kvarstod i arbete, så länge arbetaren ansåg sig kunna utföra något arbete. Efter förstatligandet föreligga endast möjligheter för en sådan arbetare att kvarstå i tjänst hos vägförvaltningen, därest det endast fattas en kortare tid, innan arbetaren uppnår 15 års anställningstid, och arbetarens pensionsfråga genom kvarblivandet i arbetet ytterligare någon kortare tid kommer i ett bättre läge. Därest det fattas längre tid innan arbetaren uppnår de 15 åren, avskedas sådan arbetare av vägförvaltning såsom skett med Larsson. Det synes därför sannolikt, att om vägförstatligandet icke skett, hade han genom arbete hos vägdistriktet ytterligare några år kunnat försörja sig. De låga arbetsinkomster som Larsson åtnjutit genom vägarbete ha icke medgivit, att han därav kunnat spara något för ålderdomen. Med hänsyn till åberopade förhållanden synes därför pension eller understöd i en eller annan form böra kunna beredas Larsson.

Enligt kungörelsen 1944:502 uppgår den lägsta pensionen till förutvarande arbetare hos vägdistrikt till 708 kronor om året. Å denna pension utgå ej några rörliga tilläggsförmåner. Med hänsyn härtill och då denna pension skulle utgå till vägarbetare med en anställningstid av mellan 15 och 20 år, synes pensionen i förevarande fall skäligen böra bestämmas till ett något lägre belopp, förslagsvis 636 kronor per år. Därest riksdagen skulle bifalla Kungl. Maj:ts förslag i proposition nr 5, att pension å 708 kronor till vägarbetare skall höjas med 60 kronor, torde samma höjning böra ske av den nu ifrågasatta pensionen.

Aberopande det anförda hemställas,

att riksdagen må medgiva, att Larsson må från och med den 1 januari 1946 under sin återstående livstid från anslaget till diverse pensioner och understöd m. m. uppbära en årlig pension av 636 kronor, varå tilläggsförmåner ej må utgå.

Stockholm den 17 januari 1946.

Emil Ahlkvist.